

GYÜMÖLCSKERTÉSZ.

A KÖZSÉGI FAISKOLÁK HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 10-én és 25-én.

KIADJA A FÖLDMÍVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM.

Szerkeszti: MOLNÁR ISTVÁN,

orsz. gyümölcsészeti miniszeri biztos és a budapesti kir. vinczellérképezde igazgatója.

Előfizetési ára folyó évre ugy községeknek, mint magánosoknak egy forint, mely a lap kiadóhivatalának: Athenaeum r. társulatnak Budapestre (Ferenzlek-tere 3. sz.) egyszerre küldendő be.

A m. kir. Belügyminiszerium 1891. évi 33,881. sz. rendeletével e közlönyre minden község előfizetni tartozik. — A Vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszerium 20,899/1891. sz. a. az összes felekezeti hatóságoknak ajánlotta.

HIVATALOS RENDELETEK ÉS KÖRLEVELEK

A földmívelésügyi magy. kir. miniszter 36.766/IV/10. számú rendelete

Máramaros, Szilágy, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Udvarhely és Hunyad vármegye közönségeinek.

A gazdasági gyümölcsnek feldolgozás útján jobb értékesítését óhajtván előmozdítani, az almabor (Cider) gyártásához két legjobb rendszerű »Simon«-féle gyümölcsmalmot hozattam Normandiából.

Ezen malmok működését s egyáltalában az almabor készítését szándékom minden oly vidéken bemutatni, hol az idén bő almatermésre van kilátás és a hol az érdeklődő közönség ezen feldolgozási módot megtanulni kívánja.

Kiküldött szakközegeim a közönségnek be fogják mutatni nemcsak a malmok kezelését, de az egész borkészítési és kezelési eljárást is s a malmokat a közönség egész őszszel ingyen használhatja.

Felhívom a vármegye közönségét, hogy erről az érdekelteket azzal értesítse, hogy ez ügyben tegyék magukat az orsz. gyümölcsészeti miniszeri biztossal (Molnár István, lakik Budapesten, a m. kir. vinczellériskolában) folyó évi szeptember 1-ig közvetlen érintkezésbe.

A nevezett miniszeri biztos a beérkezendő megkeresések alapján javaslatba fogja hozni azon helyeket, a hol az említett malmok működni és a hová a szakközegek általam kiküldetni fognak.

Budapesten, 1893. évi július hó 7-én.

BETHLEN, s. k.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter 39.069 VI/9. számú felhívása

eladó európai fajtájú szőlővesszők bejelentése érdekében.

Hogy az európai-fajtájú szőlővesszők eladása a termelőknek megkönnyítettessék s azok, akik új szőlőket telepíteni szándékoznak, az egyes szőlőbirtokosoknál eladásra rendelkezésre álló, teljesen megbízhatólag fajtiszta szőlővesszőkészletekről idejekorán tájékoztassanak, a földmívelésügyi miniszerium a szőlővesszőket eladó s az azokat kereső birtokosoknak közvetlenül egymáshoz való utalása végett úgy, mint az előző években, a f. év őszén is az eladó fajtiszta európai szőlővessző készletekről szóló hirdetést szándékozik kibocsátani.

Ezen hirdetésbe azonban a miniszerium csakis olyan teljesen megbízhatólag fajtiszta és jól kezelt európai szőlőültetvényekből származó vesszőkészleteket fog felvenni és közzétenni, a melyek a *Peronospora viticola* ellen az év folyamán legalább háromszor, de a szükséghez képest esetleg többször is permeteztettek. Az ültetvények fajtiszta voltáról s arról, hogy a permetezés megfelelő módon és kellő sikerrel alkalmaztatott-e, a miniszerium saját közegei útján fog meggyőződést szerezni.

Felhivatnak ennél fogva mindazon szőlőbirtokosok, a kiknek teljesen megbízhatólag fajtiszta és jól kezelt európai szőlőültetvényük van, hogy azon esetre, ha ültetvényeiket a *Peronospora viticola* ellen megpermetezték és az év folyamán még szükséges további permetezéseket is teljesítik, eladásra szánt vagy remélhető vesszőkészle-

tüket fajta, minőség és mennyiség szerint a termelési hely (vármegye, község, posta és vasútállomás) és az ezenkénti eladási árak megjelölésével — az árakba a csomagolás és a feladó vasúti állomáshoz való szállítási költségeit is beleértve. — a földművelésügyi miniszteriumhoz lehetőleg mielőbb, de legkésőbb f. évi augusztus hó 15-éig jelentsék be.

E határidőn túl beérkező bejelentések a hirdetésbe nem fognak felvételni.

Az ekként bejelentendő készletek nyilvántartása s az egyes megrendelőknek a bejelentőkhöz utalása iránt a ministerium annak idején hirdetés útján s esetleg más megfelelő módon is intézkedni fog. Félreértések elkerülése végett azonban különösen és nyomatékosan hangsúlyoztatik, hogy a bejelentett vasszőkészleteket a ministerium sem megvásárolni, sem közvetítésre átvenni nem szándékozik s hogy azok értékesítésére vagy a ministerium által való átvételére abból, hogy a bejelentés megtétetik s a bejelentett készletek a hirdetésbe felvételnek, semmiemni következtetés nem vonható s hogy a bejelentés tisztán arra szolgál, hogy a vasszőt kereső közönséggel a beszerzési források tudathassanak.

A bejelentések teljesítésének könnyítése céljából külön bejelentési ívek adatnak ki. Ezen bejelentési ívek bélyegmentesek s a rovatok megfelelő kitöltése mellett a bejelentő sajátkezü aláírásával ellátva, közvetlenül a »földművelésügyi magy. kir. ministeriumhoz« terjesztendő be.

Ily bejelentési űrlapok — szóbeli vagy írásbeli megkereséssel — szerezhetők:

- a) A földművelésügyi ministeriumtól.
- b) A magy. kir. vinczellériskolák igazgatóságaitól és pedig: Budapesten, Ménesen, Érdiúszegen, Nagy-Enyeden, Tarczalón és Tapolczán.
- c) A szőlészeti és kertészeti szakiskola igazgatóságától Pozsonyban.
- d) A szőlészeti és kertészeti szaktanfolyamok vezetőitől; Egerben és Szegzárdon.
- e) Az állami Miklós-telep igazgatóságától Kecskeméten.
- f) A kerületi szőlészeti és borászati szakközegektől és pedig:

1. Gábor József szőlészeti és borászati felügyelőtől Pécssett.

2. Rácz Sándor szőlészeti és borászati felügyelőtől (Budapesten, Rottenbiller-utca 31. szám).

3. Adamovits Lázár szőlészeti és borászati felügyelőtől Pápán.

4. Bucher Alajos szőlészeti és borászati felügyelőtől Nagy-Maroson.

5. Munkácsy József szőlészeti és borászati felügyelőtől Miskolczon.

6. Heinrich József szőlészeti és borászati felügyelőtől Szegeden.

7. Guzmán Dénes szőlészeti és borászati felügyelőtől Misztótfaluban.

8. Fekete Pál szőlészeti és borászati felügyelőtől Dicső-Szent-Mártonban.

9. Wény János szőlészeti és borászati felügyelőtől Fehértemplomban.

10. Mariássy Antal filloxera felügyelőtől Kassán.

g) Valamennyi szőlészeti-, borászati- és pinczeegylettől s a vármegyei gazdasági egyesületektől. Budapesten, 1893 július hó.

Földművelésügyi magy. kir. ministerium.

32.325. sz.

Pályázati hirdetmény

a Budapest fő- és székvárosban tartandó szőlő- és borgazdasági felsőbb tanfolyamra.

A földművelésügyi magy. kir. ministerium által Budapest fő- és székvárosban szervezett egy éves szőlő- és borgazdasági felsőbb tanfolyamra, mely mint ez intézmény második évfolyama, folyó évi november hó 1-én kezdődik, ezennel pályázat nyitattik.

Célja ezen felsőbb tanfolyamnak, elméleti és gyakorlati alapon oly egyének kiképzését lehetővé tenni, a kik a tanfolyam sikeres bevégeztével akár a saját céljaikra, akár uradalmak, nagyobb birtokok vagy egyesületek, szövetkezetek és vállalatok által létesített vagy létesítendő nagyobb kiterjedésű szőlők és pinczések önálló kezelésére, esetleg az állam szolgálatában való alkalmazásra képesítve legyenek.

A tanfolyamra való felvétel kellékei:

1. A magyar-óvári gazdasági akadémiának vagy a hazai gazdasági tanintézetek valamelyikének kitünő sikerrel történt bevégeztését igazoló végbizonyítvány.

2. Egészségi és erős testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány.

A tanfolyam tandíjmentes s a felvett hallgató csupán saját ellátásáról tartozik gondoskodni.

Szegényebb sorsú és kitünő bizonyítványokkal rendelkező egyének részére tíz, egyenként 600 frtig terjedhető ösztöndíj rendszeresített, melyek havi előleges 50 frtnyi részletekben fognak kiszolgáltatni.

Azon hallgatótól, a ki a tanfolyam tartama alatt kellő előmenetelt nem tanusít, az osztóndíj időközben is azonnal elvonható.

A tanfolyamon részt venni óhajtok 50 kros bélyeggel ellátott és tanulmányaikat igazoló bizonyítványaikkal felszerelt kérvényeiket a földművelésügyi magy. kir. ministeriumhoz címmezve *folyó évi augusztus hó 25-ig* azon gazdasági tanintézet igazgatóságánál tartoznak benyújtani, a melytől végbizonyítványokat nyerték.

Budapesten, 1893. évi július hó 4-én.

Földművelésügyi magy. kir. ministerium.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

A kerti élő sövényekről.*

I. BEVEZETÉS.

Mig nálunk csak ritkán és elvétve találni élő sövényeket, addig a külföld, különösen Anglia, Németország és Hollandia gyakorlati gazdái már régóta szelvében alkalmazzák azt, mint céljuknak tökéletesen megfelelő kerítést.

Ott ugyan is majdnem minden gazdának elkülönített legelőterülete élő sövényvel van bekerítve, a hova betereleli állatait legelni és este haza hajtja. Ilyen berendezés mellett megtakarítja a *különpásztort*, gyermekei aztán hasznosabb munkát végeznek vagy iskolába járnak. Nálunk ellenben köztudomásúlag a fiúk lovat, ökröt, a lányok meg libákat, pujkákat legeltetnek, a helyett, hogy iskolába járnának, vagy erejükhez mért munkát végeznének, minek természetes következménye az, hogy rendszeres és kitartó munka helyett megszokják fiatalon a henyélést, melylyel aztán együtt jár az erkölcsök meglazulása, a dologkerülés és egyéb rossz hajlamok terjedése. Miből látható, hogy nemcsak anyagi, hanem erkölcsi haszonnal is jár az élő sövények készítése és fentartása.

Igaz ugyan, hogy az élő sövény az első években nem valami nagy védelmet nyújt; de ha egyszer megnőtt, ember életéig, sőt vannak rá példák, hogy tovább is teljesen használható állapotban marad; ha pedig egyszer készen van, akkor az évenkénti metszésen és nyírásán kívül kevés költséget és munkát igényel, sőt még e csekély költség is megtérül, ha oly fából és cserjékből készítettetik, melyeknek éves vesszői ipari célokra pl. kosár kötésre használhatók fel, vagy melyeknek nyári hulladéka részint a házi állatokkal etethető meg; részint pedig a legrosszabb esetben mint alom és tüzelő értékesíthető; vagy ha éppen eperfát használunk e célra, úgy annak, ki selyemtenyésztést űz, egyfelől igen meg van könnyítve a levélszedés

* Jelen munkálatom évek óta készen lévén, növénydekéimmel is leirattam, kik közül némelyik jónak látta, az eredeti forrás elhallgatásával, saját neve alatt, vagy név nélkül, azt nyilvánosságra hozni, minélfogva saját igazolásom végett indítatva érzem magamat annak kijelentésére, hogy teljes egészében csak e helyen jelenik meg. A. D.

munkája, másfelől pedig kertjében és udvarában az eperfák helyét más hasznosabb gyümölcsfák foglalhatják el.

Az élő sövény ellen rendszeren azt szokták felhozni, hogy az nem nyújt kellő védelmet, de ez csak oly sövényeknél áll, melyek készítése és kezelése nem szakszerű; mert könnyen belátható, hogy a tolvaj mindenkor könnyebben átugrik egy deszka vagy falkerítésen, ha az mindjárt vasszegekkel van is koszorúzva, mint az élő sövényen, ha az rendszeresen van készítve és ekkor a nyul és más apróbb állatok kivételével a többiek ellen is elegendő védelmet nyújt.

Egy másik nyomósabbnak látszó érv az élő sövények ellen az, hogy számos gyökérhajtást csinálnak és ez által évről évre nagyobb területet hódítanak maguknak. Általánosságban azonban ez sem fogadható el komoly érvül; mert nem minden sövénynek használt fa, vagy cserje bir ily terjeszkedő tulajdonsággal s itt a hiba ismét nem az élő sövényben, hanem készítőjében van, ki nem helyesen választotta meg hozzá anyagát. Ellenben azon tényt, nincs szándékunkban elvitatni, hogy a mely növényeknek gyökerei mindjárt a föld színe alatt terülnek el, azok tenyésztésükben az élő sövénytől néhány méternyi távolságban, nem oly élénkek, mint attól nagyobb távolságban, minek oka az, hogy a sövény gyökereinek nagyrésze ott terülven el, a talaj ily helyeken jobban és hamarabb kimerül. Ezt tudva a kellő trágyázással az egyensúly itt is jóformán fenttartható vagy a sövénytől 1—2 méter távolságban ilyen növényeket nem tenyésztünk, és így számbavehető nagyobb hátrálynak ez sem éppen mondható.

Nagyobb fákra, melyeknek gyökerei jobban az altalajba hatolnak, az élő sövény semmi káros hatást sem gyakorol, mint erről bárki meggyőződhetik. Ha mindezekhez hozzá vesszük még, hogy mennyivel barátságosabb és csinosabb kinézést nyer nének falvaink is, ha a mostani túske, napraforgó, lycium és ezekhez hasonló anyagokból készülő vagy éppen semmi kerítéssel sem bíró házikókat élő sövény szegélyezné, mely egyszersmind a netalán keletkező tűznek is némi gátul szolgálna, úgy olyan kézzelfoghatóan áll előttünk az élő sövénynek célszerű és sok oldalú haszna, hogy ezt elvitatni, kétségbe vonni lehetetlen.

Tapasztalhattuk a közelmúlt telek alkalmával is, hogy alig mulik el nagyobb hóesés a nélkül, hogy a vonatok közlekedése, daczára a sűrűn alkalmazott hófogóknak, valamely pályán fennakadást ne szenvedne. mily lényegesen volna segítve e bajon is, ha a pálya mentén élő sövény húzódnék végig; mennyivel olcsóbb, tartósabb és a célnak jobban megfelelő volna ez mint a fűzfavesszőkből fonott hófogók, melyeknek egyenkénti felállításához még 2—3 karó is szükséges és e mellett nagyon is romlékonyak. Ily sövények nemcsak a havat fognák fel, hanem elejét vennék sok szerencsétlenségnek is, mely az által támad, hogy a pályára emberek és állatok szabadon rámehetnek és nem egyszer ott lelik halálukat.

Angyal Dezső.

(Folyt. köv.)

Két érdekes konyhakerti növény.

F. évi május hóban Olaszország déli részében járván, Nápoly mellett, a Vezuv délnyugati oldalán fekvő San Giovanni városkába rándultam ki néhány gyümölcsös kertet, faiskolát és magtermelési telepet megtekintendő.

A meglátogatott telepek egyik legérdekesebbike volt Dammann és társa czég telepe, mely öt részben terül el a város körül s részben magában a városban is, hol a ház megettí magtermelő telep maga 8 hektárt tesz ki.

A Dammann czég jelenlegi főnöke Sprenger úr a legnagyobb előzékenységgel vezetett körül a telepen, mely már azért is érdekes, mert a czég növényhonosítási kísérletekkel is foglalkozik s utazói Afrika, Ázsia és Amerika őserdőit, vadregényes vidékeit is felkutatják s mindenümmét küldik haza, a hasznosnak, vagy legalább szépnak, érdekesnek ígérkező új növényeket.

mi végett Olaszországban, továbbá ujabban Franciaországban nagyon kezdik termelését felkarolni.

Sprenger úr szivességéből kaptam vagy 50 magot, melyet Budán elég későn, tudtunk elvetni és ime egy hét óta mégis van már főzni, vagy süíteni való csemege tengerink, mely czukordús s igen izletes.

Természetesen a tengeri csöve nem nagy; csak 8—10 cm. hosszú s e miatt csakis konyhakerti művelésre lesz alkalmas.

b) *A spárga-czikória.*

Ezen a katángokhoz tartozó növény, melynek leveleit halványítva is lehet kora tavasszal vértisztító salátául használni. A növény közepéből a tavasszal több lapos szár hajt elő (mint az 29. sz. ábránkból igen jól kivethető), mely szárak levágva újra és újra vékonyabban kinőnek, — főleg meleg fekvésű, erőteljes kerti földben és kellő öntözés mellett. Ezen szárak friss állapotban eczet és olajjal

28. ábra.

Sok igen érdekes kulturnövényt volt alkalmam itt látni s ezekről lesz szerencsém még lapunk terén egyszer-másszor megemlékezni; ezuttal csak két igen érdekes konyhakerti növényről akarom lapunk olvasóit megismertetni és pedig a »Nanerottolo« legkorábbi tengeri (kukoricza) — és a »spárga-czikória« növényekkel.

a) *A »Nanerottolo« tengeri.*

Ezen tengeri, mint 28. sz. ábránkból látható a legalacsonyabb, legtörpebb, minden eddig ismert tengeri fajok között.

A növény legnagyobb magassága alig 80 centiméter; de a legtöbb a 30—40 cm. magasságot sem éri el. Minden egyes növényen 2—5 cső jelenik meg, melyek a szárból már a föld színénél csomóban jönnek elő. Ápril végével elvetve, már július hó elején; de legkésőbb annak közepén beérnek. Zöld főzni való tengerit már júniusban szolgáltatnak. »Mixed Pickless«-nek való eczetben elteendő csöveket már május végén, június hó elején ad,

salátául használhatók, egy kissé kesernyés ízűek s mint gyomorerősítő saláta régóta ismeretesek s minden háznál használtatnak Spanyolország Catalonia nevű tartományában, honnét már Olaszországba is elkerültek. — Szokták e szárakat sósvízben is megfőzni s ismét eczet és olajjal mint a spárga salátát elkészíteni.

A művelési módja e növénynek a czikória salátáéhoz egészen hasonló. Ezen növényből is kaptam magot, ezzel is tettünk termelési kísérletet; de a salátát még csak Nápolyban kóstolván meg, nem tudom, — hogyan fog az nálunk fejlődni s kérdés vajjon az a finom alig érezhetően és kellemesen kesernyés íze nem fog-e a mi égáljunk alatt egészen keserű lenni; miután annyit már tudunk, tapasztalatból, hogy pl. az árticsóka soha sem lesz oly finom-húsú nálunk, mint Olasz- és Spanyolországban.

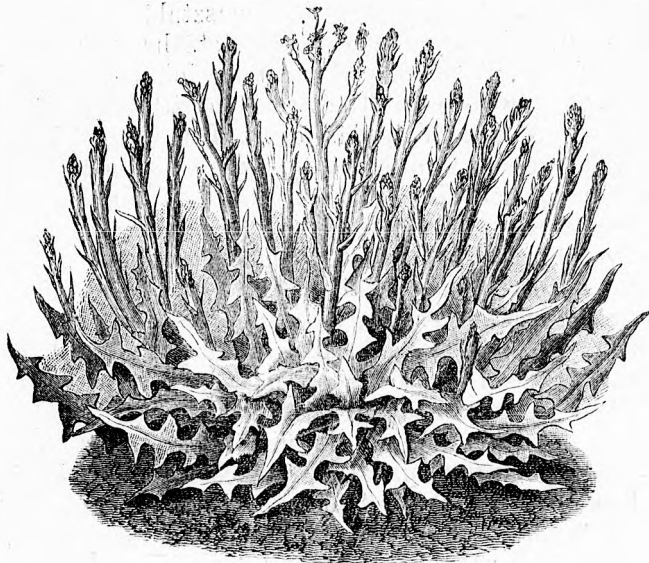
Mindkét növény, de főleg a »Nanerottolo« tengeri megérdemli, hogy kertészeink és gourmandjaink velük kísérletet tegyenek.

Molnár István.

Közérdekű levelezés.

T. szerkesztő ur!

A »Gyümölcskertész« idei 13-ik számában a kvassiával tett rovarirtó kísérletéről irt cikket olvasván, az én csekély egyéniségem ezen szerről, melyet közel ötven év óta mint szenvedélyes őszibarack tenyésztő kitünő sikerrel a levéltetű ellen használok, csak dicsérettel emlékezhetek meg, csak hogy a kvassiával is a jelen előhaladt korszakban úgy vagyunk, hogy ugyan sokkal olcsóbb, de sokkal rosszabb is, mert tiszta minőségűt nem is kaphatni immár, ezzel ép úgy vagyunk, mint a theával, a javát a kínaiak kivonják, aztán kapjuk mi drága pénzen. A kvassiának is a java még mielőtt áruba bocsáttatik, ki van vonva, ki van lugoza. Hajdan egy kilóval többre mentem, mint a jelenben 4 vagy 5 kilóval, hajdan aztán meg is volt annak eclatans sikere, mert ha ily tiszta minőségű kvassiából nyert

29. ábra.

s hígított kivonattal este naplementekor levéltetű által lepott őszibarack csemétéimet egyszer jól megpermeteztem, a siker biztos volt, minthogy már a következő nap fácskáim a veszedelmes levéltetűtől mentek, de tiszták is voltak; most ily sikert egyszeri permetezéssel, melyet rózsáimmál is használok — soha el nem érek, kétszer sőt többször is a kilugozott jelenlegi kvassiával ismételnem kell.

A közelmúlt télen egy szaklapban olvastam, hogy a barackfákon előforduló levéltetű ellen jó sikerrel lehet használni a hamut (melyik lap volt az, mert többet tartok, agkoromnál fogva elfelejtettem); elég az hozzá a tél folyamán minden hamut gondosan összegyűjtöttem, volt is elég, mert ugyan csak elég fát emésztett fel a zord tél; kora tavasszal, mihelyt a föld felsikkadt, mintegy ötven részint treillage, részint szabadon álló csemétéim körül a földet mintegy 60 cmtr. körben gyökértájig óvatosan fölszedtem, és mindegyikére mintegy 7—8 liter száraz jó hamut hintettem és egyengetve a felvett földdel ismét letakartam. Eddig örömmel tapasztaltam, hogy az így kezelt

cseméték mind tiszták és levéltetűmentesek, egytől egyig igen szépen hajtanak, elevenek és diszlők, míg ellenben mindazon csemétéimmel, melyek hamut nem kaptak, meggyült a bajom, levéltetvesek és folyton orvosolni kell kvassiával.

Ezen igen szerény viszonyok közt eszközölt kísérlet talán megérdemelné a bővebb foglalkozást, ajánlanám édes hazánk szeretett pomologusainak a bővebb kísérletet, azzal a kéréssel, miként eredményt a szaklapban ismertetni szíveskednének. A kvassiát mint fentebb érintettem eléggé kipróbáltam, jó hatása mindenestre biztos, a ki szereti a nemes fajta őszibarackot, ne mulasztza el annak idején a »Gyümölcskertész« 13. számában körülírt módot használni, a kis fáradságot dúsán meg fogja jutalmazni.

A hamuval csak az idén tettem kísérletet, ekkoráig azzal igen megvolnék elégedve, jövőre is fogom, még pedig terjedelmesebben felhasználni, miként fog beválni becses engedelmével, ha Isten életemnek kedvez (76-ot gázolom) az eredményről jelentést fogok tenni.

Tóth Imre.

* * *

Midőn ez érdekes kísérletek közléséért Tóth urnak e helyen is köszönetet mondunk, legyen szabad azon rég táplált nézetünknek kifejezést adnunk, hogy az élő állatok csak olyan növényeken ütnék rendszerint tanyát, a melyeknek tenyészete nem normális. Származzék ez aztán attól, hogy nincs meg a kellő minőségű és mennyiségű tápláléka, vagy nem kedvező neki az égalj, fekvés, talaj; az alany, a művelés mód, az időjárás, az mind nem változtat a dolgon. Ha ehhez aztán hozzávesszük még, hogy a csonthéjasok átaljában, az őszibarack pedig különösen is sok káliumot és meszet fogyaszt, ez pedig a keményfa hamujában nagyobb mennyiségben van jelen; úgy a hamutrágázással elért kedvező eredmények oka világos előttünk. Magunk is melegen ajánljuk a fahamú meggyűjtését és trágázásra való felhasználását és bizton hisszük, hogy az eredményvel meg leend elégedve a ki csak használja; mert ez minden növénynek, különösen azonban az őszibarackfának ez legjobb trágája.

A.

Közhasznú kérdések és feleletek.

53. *Kérdés.* Körtefáim, melyek az idén igen szép termést hoztak, mint a csatolt leveleken látható, egy általam ismeretlen betegség által lettek megtámadva s láthatólag sokat szenvednek, mert a gyümölcs nem fejlődik úgy, mint más éveken. Kérem: vajjon csakugyan ezen levéltetűbetegség-e oka a gyümölcs visszamaradásának, ha igen, miképp kellene ez ellen védekezni.

Esztergom.

Sz. Gy.

53. *Felelet.* A beküldött körte-leveleken a Morthiera Mespili (Gluck) nevű gomba ütött tanyát, mely ha elszaporodik, nagyon ártalmassá válhatik, amennyiben, ha nem fosztja is meg egészen a fát levéltetűtől, de jelentékenyen akadályozza

azokat rendes életműködésükben. Legjobb volna a megtámadott leveleket leszedni és elégetni. Ez azonban, természetesen magas fáknál nem vihető keresztül. Tessék megpróbálni bordeauxi folyadékkal megpermetezni; most már, midőn a baj ennyire előre haladt, kevés eredménye lesz talán; de ártani nem fog. Ősszel, midőn a levelek lehullottak, tanácsos lesz azokat összeszedni és elégetni és a jövő tavaszkor, mielőtt a levelek barnulni kezdenének a bordeauxi keveréket használni, hogy a gomba kifejlődése és továbbfejlődése megakadályoztassék. Ott e baj el lehet terjedve, mivel már többen küldöttek be hasonló leveleket és így indokolt volna a közös védekezés. Végül nem ajánlhatom eléggé, hogy minden ilyen élősdi ellen akkor kell fellépni, midőn még kezdetén van. Ilyenkor egy pillanat alatt elfolytható a továbbterjeszkedés. A.

54. Kérdés. a) A kezelésem alatt álló faiskola fele része emelkedett, fele része pedig a Zagyva folyó partján mélyen fekszik, mely utóbbit a tavaszi árvíz rendszeren előnti. Kérem tudatni, melyek azon gyümölcsfajták, amelyeknek ezen kiöntés árt, s melyek netalán azok, melyeknek használ. Megjegyzem, hogy ezen lapos hely nyáron át nedvesnek nem mondható. Nem volna-e jobb az őszi magvetést e helyre eszközölni, s nem ártana-e ennek, ha tavaszkor 1—2 hétig víz alatt volna? b) A faiskola egyik tábláját állandó anyafákkal akarom beültetni, kérem tudatni, hogy ezt a faiskola melyik részén, az emelkedett, vagy lapos helyen eszközöljem-e és az utóbbi esetben mily gyümölcsfák kerüljenek? Ugy vettem észre, hogy a körtefák a lapos helyet szeretik. Nem csalatkozom? c) Nem árt-e az oltványoknak, ha tavaszkor 1—2 hétig víz alatt vannak? d) A faiskolában csak vagy 5 alma-, 5 körte-, 5 szilva-, 2 nyári barack-, 2 cseresznye- és 2 meggyfajtát akarnék nagyban szaporítani, mivel azonban nem rég jöttem az Alföldre, a helyi viszonyokat még nem ismerem, a községben pedig kipróbált jó fajtákra nem akadok, nem bírom elhatározni, melyek lennének azon gyümölcsfajták, a melyek a fekete, porhanyós Alföldben jól diszlenének, hosszú életűek és bőven termők lennének, keresett, jó, nagy gyümölcsöt teremnének. Kérek ennélfogva néhány jó fajtát ajánlani. e) Kérem velem tudatni, hogy a mellékelt jegyzékben felsorolt alma- és körtefajták közül, melyekből anyafáim vannak, de fiatalságuk miatt nem termettek és így gyümölcsüket nem ismerem, melyek érdemlik meg a tenyésztést és mikor érnek? f) Hol és mennyiért lehetne egy olyan katalogust vagy könyvet szerezni, melyben minden gyümölcsfajtának részletes leírása bennfoglaltatnék? g) Hol és mennyiért lehetne az iskola részére a gyümölcsfaoltási ábrákat tartalmazó táblázatot megszerezni? h) Oltványaim leveleinek alsó lapján sűrű, apró, zöld bogárkák s hangyák mutatkoznak, kérem ezek irtására valami olcsó és könnyen megszerezhető szert ajánlani.

J.-A.-Szt.-György.

F. Gy.

54. Felelet. a) A nedves talajt hosszabb ideig egy gyümölcsmem sem türi, ennek daczára is kísértse meg a szilva-, körte- és a vad meggyre oltott

meggyfákat. Ha ezek nem sikerülnek, akkor más gyümölcsfa még úgy sem fog menni. A magiskolának az ártérbe való helyezését csak az esetben ajánlhatnám, ha tisztán szilvamagvakat vetne oda. Ezeknek még talán hasznára is volna; a többi mag azonban elpusztulna. Legjobb lenne azonban a fűztelepet az illető helyre tenni vagy zöldségtermelésre használni. b) Nem tudom ugyan, mekkora terjedelmű a faiskola és így e részben nehéz tanácsot adni, mivel kis táblába anyafákat ültetni nem volna indokolt; hanem vagy hosszában felét, vagy a kellő szélességű utak szegélyágyaiba tanácsolnám a törpe alanyra oltott és rendszeres metszés alatt tartott anyafákat ültetni. A faiskolánál is, a csinos, tetszetős formára szinte tekintettel kell lenni. Ezek figyelembe vétele mellett a legszárazabb helyre ültesse a cseresznyét, mandula vagy saját vadjára oltott nyári- és őszi barackot, az aljára, mint említém, szilvát, meggyet és körtét; a kettő közé pedig a többi gyümölcsmemeket. c) Tapasztalásból mondhatom, hogy minden oltványnak árt, ha tavasszal előnti őket a víz és pedig annál inkább, mentől nagyobb a víz és mentől később borítottatnak el tavasszal. A tavalyi áradás egyik Duna-sziget faiskoláját egészen tönkre tette, úgy hogy nemcsak az oltványok, hanem a diszfák közül is majd mind kiveszett és ez természetes is. d) Semmi sem volna könnyebb, mint a kívánt gyümölcsmemből fejszorolni a jelzett mennyiséget; de ezzel nem sokat nyerne, mivel kérdés, hogy beválnának-e? E helyett többet ér, ha Dohnál Mátyás munkatársunk és jászárokszállási tanító urhoz fordul, ki mint szenvedélyes és tapasztal gyümölcsész, és ki szinte a Jászok földjén hasonló körülmények között kertészkedik, a legmegbízhatóbb tanácsokat fogja adni, melyek nyomán sikerrel állapíthatja meg a tenyésztendő fajtákat. e) A felsorolt körte- és almafajták, feltéve, hogy valódiak, mind télen érők; a tenyésztést csak az esetben érdemlik meg, ha az ottani viszonyok közé beválnak. Annyit azonban megjegyezhetek, hogy csak másodrendűek és a nagyban tenyésztésre ajánlottak között nem fordulnak elő. f) A katalogusok csak röviden jellegzik az egyes gyümölcsfajtákat és így azok beszerzésével csak részben érné el célját. Ilyeneket kérhet Unghváry László czeglédi, dolhai Petrovay György nagykövesi (u. p. Fegyvernek) és Betlenfavy István miskolci faiskolatulajdonosoktól. Ha azonban valóban értékes pomologiai munkát óhajt, úgy szerezze meg Bereczki Máté (lakik Mező-Kovácsházán, Csanádmegyében) »Gyümölcsészeti Vázlatok« című 4 kötetes munkáját, melyben valóságos lelkigyönyörűséggel olvashat az általa tanulmányozott és leírt fajtákról és még egyéb hasznos dolgokról is. Ára a 4 kötetnek 16 frt. g) A legjobb oltási módok táblázatát összeállíthatja maga is a lapnak ez idej 5., 6., 9. és 10. számaiban közlött ábrák után. Ha pedig erre nem mer vállalkozni, úgy a tél folytán, midőn jobban ráérünk, megkésztettjük mi díjtalanul, ha eziránt hozzánk fordul. h) Az oltványok alsó leveleit a levéltetvek lepték el, melyek irtásáról lapunkban már többször megemlékeztünk. Tes-

sék tehát az ott közlötöket figyelemmel átolvasni és aszerint cselekedni. A.

55. *Kérdés.* Két szép faiskolat kezelek, az egyik privát, a másik a község tulajdona. A privát faiskola birtokosa és köztem vita támadt arra nézve, hogy a szemzések közül a hajtó vagy az alvó jobb-e? Én az utóbbit állítottam, ennek daczára is beszemeztem 200 drbot hajtóra, mivel sürgetve lettem reá, pedig a szemek sem voltak még kellőleg kifejlődve. Megeredtek, de nem hajtának. — Atalában: melyik a legjobb nemesítés? *v)* Jó-e a nemesítendő galyat fiatal s még nem termő oltványokról szedni? Én mindenkor az anyafáknak ama részéről vágtam, ahol gyümölcs van és a szemzés mindjárt termett. Így tanultam ezt Lukácsy S. könyvéből és egy városi gyakorló kertészről a tanítóképzőben is.

N.-Keér.

H. J.

55. *Felelet.* *a)* A szemzések közül, mint azt már ismételve is kifejtettük, a gyümölcsfáknál az alvószemzésnek mindenkor előny adandó a hajtó felett. Ezt nemcsak mi állítjuk, hanem velünk együtt mindazok, kik e tekintetben összehasonlító kísérleteket tettek; mert tapasztalták, hogy míg a hajtószemzésből támadt hajtás gyenge ágas-bogás volt, sokszor ki sem érett kellőleg a télig és ennek folytán elpusztult, — addig az alvószemből tavasszal fejlődött hajtás nem ritkán a méter hosszúságot is meghaladta, gyertyaszál egyenességű, erőteljes jól kiérett hajtást adott, melyből mindenkor előbb támadt kiültethető fa, mint a hajtószemzésből támadt. És ez annyira természetes is, hogy minden valamire való gyümölcsfaiskolában csakis az alvószemzés lesz kiterjedt mérvben használva és a hajtó csak kivételes esetekben. A legjobb oltásmód szerintünk az alvószemzés, mivel ezzel ejtünk az alanyon legkisebb sebet és az érintkezési felület közöttük mégis a legnagyobb, minek folytán nemcsak a megeredés biztosabb, mint más oltásmódnál, hanem a nyert fák egyuttal a legegészségesebbek, következőképp a leghosszabb életűek is. A legbarbárabb oltásmód pedig a hasiték-oltás; mivel ezzel olyan sebet ejtünk a fán, a mely nem nő össze többé, hanem csak kívülről takartatik be, belül azonban, mivel a fa nem képes összenőni, üreges marad, honnét a betegség a leggyakrabban szokott kiindulni. — *b)* *Oltóveszőt* vagy *oltóhajtást*, olyan faiskolai növendékfákról, melyek *fiatalságuk miatt nem teremhetnek*, de maguk egy termékeny, egészséges fáról származnak: mindenkor lehet szedni. Furcsa társadalmi viszonyok keletkezének, ha ezt a nézetet az emberekre is alkalmaznák! — Hogyan értsük azt, hogy a szemzés mindjárt termett? Ugye, hogy terményársat rakott az alanyokba, vagy hogy a szemből kifejlődött hajtás még ifjan hozott termést? Ha ez utóbbi esetet méltóztatik érteni, úgy alig hiszszük, hogy az illető fa árnyában valaki megpihenhetett volna; mivel az időelőtti termés annyira kimeríti az illető fejletlen fácskát hogy, az sinylődik néha teljes életén át. Ne örvendjünk tehát annak, ha »kölyök fa« termést hoz, hanem távolítsuk el idejében. A.

56. *Kérdés.* Kérem velem tudatni, hogy miképen kell a savanyu török szeder magját elvetni, hogy kikeljen, miután azon mód szerint, mint az édes szeder magját kezelem — nem kelt ki?

Báth.

F. V.

56. *Felelet.* A savanyu szeder magját tessék megpróbálni husostól elvetni mindjárt, most és azután rendszeren öntözni, hogy még az idén kikeljen, télre pedig egészen betakarni földdel, hogy el ne fagyjon. Különben pedig kár ilyesmivel vesződni, mikor *oltás* vagy *bujtás* által biztosabban és gyorsabban érhet célra, mint magvetéssel. Alanyul az édes gyümölcsű magcsemetéje használendő. A.

57. *Kérdés.* Mily módon lehetne zöld borsót hüvelyesen vagy szemesen, továbbá zöld paszulyt eltetni, hogy jó ízét megtartsa?

Debreczen-Kádas.

N. F.

57. *Felelet.* A zöld borsó és paszuly eltartásának több módja van. Lehet azokat ugyanis megaszalni, mely célból a borsó kifejtetik hüvelyéből, a zöld paszuly pedig felszeleteltetik és ez utóbbi az aszalásig gyenge sósvizbe tétetik, midőn aztán a kellő mennyiségű megvan, szitára tétetik, hogy lecsepegjen, azután ez is, mint a zöld borsó cserényekre helyezve egész szárazra megaszaltatik, mire tökéletes kihülés után száraz, szellős helyen használatik eltartatik. Házihasználatra a sütőkemence, a takaréktűzhely sütője, avagy a geisenheimi takaréktűzhely-aszalo, nagyobb üzem számára a Ryder-féle amerikai, a Cazenille-féle francia, vagy végül a geisenheimi vándor-aszaló igen célszerűen használhatók fel. Különösen aszalt zöldpaszuly után élénk lévén a kereslet, itt nálunk is foglalkozik néhány kereskedő annak előállításával. Ezen száraz eltartáson kívül lehet a borsót és paszulyt is, nedves eljárás szerint is conserválni. Ilyen eljárás a többek között az, ha a zöld borsót üvegekbe téve gyenge sós vízzel leöntjük, hólyagpapirossal bekötjük és gőzbe tesszük úgy, mint a gyümölcsöket szokás, azzal a különbséggel mégis, hogy a firdővizet egész 100 C. fokra lassanként felemeljük és ebben mintegy negyedóráig gőzöljük a borsót, mire lassan lehűlni hagyjuk és ekkor még egy hólyagpapirossal bekötve hűvös helyen eltartjuk. Ugyan ilyenformán lesz eljárva a felszeletelt zöldpaszulylyal is, azzal a csekély különbséggel, hogy ennek vízéhez az helyett jó borecetet teszünk annyit, hogy a víz kellemes savanyu legyen; mire szinte gőzbe állítjuk. — Ezenkívül sok egyéb eltartási mód van alkalmazásban, melyek azonban vagy körülményesek, vagy az egészségre nézve többé-kevésbé ártalmas anyagok hozzávegyítésével törekednek célhoz jutni, minélfogva azokat fel sem említem. A.

58. *Kérdés.* Három holdas s 140 finom csemegefajt számláló szőlőmet a következő szerrel permeteztem a Pernospora ellen és pedig: 2 kilogr. mész és 1 kilogr. kékkő (rézgálicz)-nek 100 liter vízzel készített oldatával. — Kérem, vajjon nem lesz-e ez ártalmas a szőlőre, esetleg egyes fajokra? Továbbá szükséges lesz-e az idén ezen szerrel vagy egy másikkal a szőlőt megpermetezni és mikor?

B.-Csaba.

B. L.

58. *Felelet.* Rendes években ezen alkalmazott oldat talán még gyenge is lenne, de az idei nedves évben, amidőn a hajtások oly vízducsak és érzékenyek — a használt keverék épen elég erős volt, anélkül, hogy a szőlőhajtásnak ártana. — Ha az első permetezés virágzás előtt lett alkalmazva — akkor most már okvetlenül mielőbb tessék másodszor is permeteztetni; ha az elsővel elkésett s virágzás után pl. június végén végeztetett volna a munka: akkor e hónap vége felé másodszor kell permetezni; azután mindkét esetben szükséges lesz még augusztus végén avagy szeptember első felében egy harmadik permetezést is adni a szőlőnek és pedig valamennyi fajnak kivétel nélkül. Az oldatot, ha időközben a baj fel találna lépni tényleg, akkor erősebben (2 kiló kékkővel) kell elkészíteni; ha ellenben a baj nem mutatkoznék, akkor elég jó lesz praeventiv eljárásnak az először alkalmazott félerős oldat is. *M.*

59. *Kérdés.* Négy-öt éves Ripariába oltott szőlőmet az idén is idejében, vagyis márcziusban metszettem meg, amikor oltványaimon 3—4 szemes csapot hagytam. Nem tudom mi lehet oka — talán a tulságos nedvkeringés — hogy a szemeket ellepte a kifolyó nedv, azokon fehér gömbök keletkeztek, ennek következtében azok megvakultak s ki sem hajtottak. — A tőkéből előjövő póthajtások termést nem hozván — idei termésnek vége. Az imittamott el nem pusztult szemekből szép termést kapok. — Tisztelettel kérdelem: mi lehet ennek oka? Nem lenne-e jobb ősszel metszeni fedés előtt? Mert ha ez így fogna menni minden évben, akkor különben szép s drága Riparia-telepemnek nem sok hasznát venném s kárba menne nagy kiadásom s fáradságom. *F. J.*

Budurásza.

59. *Felelet.* A szőlőoltványok egyáltalában kényesebbek a téli és tavaszi fagyok iránt, mint a saját gyökerükön művelt tőkék. — Be kell tehát őket gondosabban ősszel takarni és korábban, mint egyéb tőkéinket; tavasszal pedig igen korán nem szabad azokat kitakarni — s még kevésbé célszerű kinyitás után azonnal megmetszeni. — Leírásából ítélve, én azt látom, hogy tévesen vélekedik, midőn azt gondolja, hogy a kifolyó nedv a szemeket megvakította. El voltak azok fagyva s azért nem hajtottak ki. — Tessék tehát az őszi fedésnél és a tavaszi nyitás és metszésnél a most mondottakra figyelni s akkor azt hiszem, hogy hasonló esetek nem fognak előfordulni. Hozzáteszem különben, hogy az idei tél rendkívüli szigorú volta is hozzájárult a télen hasonló károk előidézéséhez és pedig nemcsak az amerikai oltványoknál; de főleg laza homokos talajokban az európai szőlőtőkékénél is, minélfogva ezek is legtöbbször csak agyból hajtottak, s így alig fognak középtermést szolgáltatni. *M.*

60. *Kérdés.* Kertemben sok ribizke lévén, azt úgy értekesítem, hogy feldolgozom bornak, mely mondhatom, kitünő s csakis az utóíz az, mely a szőlőtől nyert bortól e tekintetben eltér és az, hogy a bele tett cukor egyrésze a forrás után sem kép-

zódik szeszszé, s így nem eléggé savanyu, de édeses ízű. Bátor vagyok ennélfogva megkérni a t. szerkesztő urat, hogy mondaná meg — mivel lehetne ezen utóíz kellemessé- és az édességét savanyubbá tenni? A zamat javítására borzamat-kivonatot, az édesség mérséklésére borkő- vagy citromsavanyt nem lehetne-e használni és ha igen, ugy a bor forrása alatt, vagy a forrás után jobb-e alkalmazni és milyen mennyiségben? Borzamat-kivonatok hol lennének az ily borhoz beszerezhetőek? *U. L.*

Berő.

60. *Felelet.* Hogy ribizkeborra igen édes, annak oka talán a nagymennyiségben hozzáadott cukorban fekszik. Meg kell ugyanis a must cukortartalmát mérni s amennyi % hiányzik a 16% cukortartalomtól, a lé hektoliterje után annyi kilogr. törött cukrot kellett volna a ribizke-musthoz adni. — Egyébként azt hiszem, hogy egy kis mazsola szőlőt hintve a borba s erjesztéssel meleg helyen tartva, az még egyszer erjedésbe fog jönni s kiejedve ugyis savanyu lesz. Savat a világért sem kell hozzáadni, mert a ribizke ugyis igen nagy, 12—18% savtartalommal szokott birni. — Ami az utóíz kellemesebbé tételét illeti, e tekintetben lehetne ugyan rieszlingzamatot hozatni s azt kiejedés után a borhoz adni; de én nem tartom a ribizke bort kellemetlen utóízűnek s ha azt mégis zamatossá akarja tenni, akkor célszerű lenne, mint a Rajnamelléken a badeniaknál láttam, idei bodzavirágot tenni egy szük vászonzsacsóba s azt a borban tartani 6—8 órán keresztül, miáltal a muskatályhoz hasonló kellemes illatot nyer a ribizkebor. *M.*

61. *Kérdés.* Szőlőmön — mint a beküldött levelek- és hajtásokból látni tetszik, egy új betegség lépett fel, minek következtében a leveleken lyukak keletkeznek. — Permetezéstől e betegség nem származhatik, mert hiszen oly tőkében lépett fel, amelyek az idén még permetezve sem lettek. Kérdelem, miféle betegség lehet ez megint s lehet-e ellene valamely módon sikerrel védekezni? *Sz. L.*

H.-Hadháza.

61. *Felelet.* A beküldött szőlőleveleken s hajtásokon a veszélyes szőlőhimlő-betegség (Schwarz-Brenner) lépett föl. Ugy látszik, hogy az idei időjárás folytán ezen baj több helyen fellépett; pedig rendes hazája e betegségnek Tirol és Olaszország szokott lenni. — Ezen betegséget a Gleosporium ampelophogum nevű gomba idézi elő, melynek spórái a 30. ábrában c alatt láthatók. Mint ugyanezen ábrában kivehető a betegség fellép a leveleken, hajtásokon s a bogyókon is, azokon foltokat és a leveleken lyukacsokat állítván elő, minek folytán a levelek épugy, mint a hajtások és a fürt is elhalnak s megszenesednek. — A baj kezdetén a himlőfoltok vörösek, s csak később üszögösödnek meg. E baj ellen most keveset lehet tenni. Erős hordói keverékkel az egész lombot megpermetezhetjük s a már beteg leveleket, hajtásokat leszedve, azonnal elégethetjük. — Ősszel a leveleket és tavasszal a levágott farészeket mind össze kell gyűjteni s elégetni s metszés után az egész tőkét 20—30% vasgálicz, avagy fele ily erős rézgáliczoldattal meg-

kell öntözni, miáltal jövő évben a baj fellépésének eleje vehető. M.

62. Kérdés. Az idő előtt lehullott éretlen almából lehet-e és mi módon eczetet készíteni?

Fancsika

J. B.

62. Felelet. Miután az eczetsav mindenkor szeszből, ez pedig a gyümölcs cukortartalmából képződik, természetes dolog, hogy a hullott, éretlen almából valami erős eczet nem állítható elő. Eczetkészítésre törjük jól össze az almákat s levét sajtoljuk ki. Ezen lé azután kevertessék össze egy harmadrésznyi jó kész eczettel, tétessék egy félfedelű

folyás után rendszeren eczetté válik. Ezen készülékel tehát az eczetgyártás elég gyorsan megy, míg az előbbi eljárás inkább háziipart képez. M.

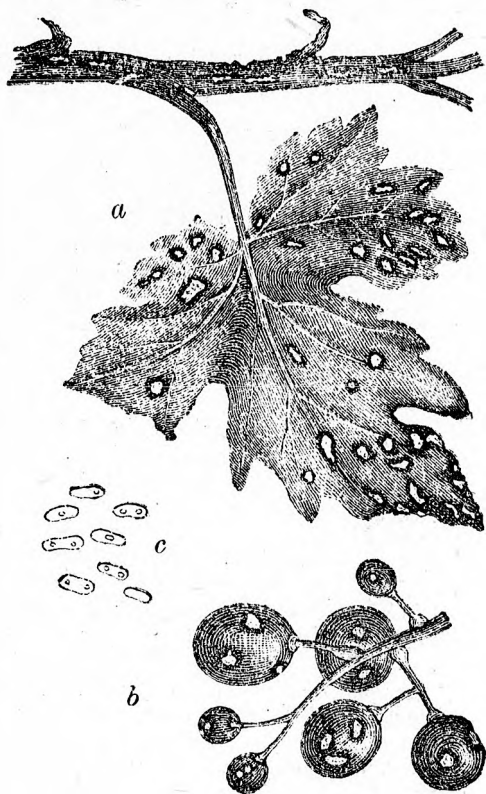
Vegyes közlemények.

Az uborka keserü ízét rendszeren nedvesség hiánya, vagy a napsugaraknak erős hatása okozza. A míg az uborkát árnyékban tartják a levelek, ize sem változik és sohasem keseredik meg. De ha rekkenő hőség a leveleket leperzseli, és ezek a gyümölcsöt többé nem védhetik, akkor bekövetkezik a keseredés is. Hogy ez elkerülhető legyen, gondoskodni kell arról, hogy az uborkák árnyékot kapjanak, s helyes művelés mellett a szükséges vízbe hiányt ne szenvedjenek.

A budapesti pomológiai intézet szervezeti szabályzata és tanterve elkészült s legközelebb egy szakértőkből összehívott enquete elé terjesztetik. Az intézethez szükséges telkek megvásároltatván s az épületek még ez évben felállítatván — az intézet már a jövő évben meg fog nyitni. Azon helyzetben vagyunk, hogy az intézet programját rövid idő alatt lapunkban közölhetjük.

A budafoki állami szénkénegraktár f. évi jun. 10-én átadott Budafok község bizományi kezelésébe. A kiknek tehát ezentúl szénkénegre lesz gyéritéshez szükségük, azok a község előjárásához forduljanak megrendeléseikkel és ne a budai vinczellérképezde igazgatóságához. Ugyancsak a község címére küldendők vissza a feleknél künn levő összes vashordók is; e visszaküldésről azonban a vinczellérképezde igazgatósága is értesítendő, hogy a beküldő fél terhéről a beküldött hordók leirhatók legyenek.

Gyümölcs vásár. Budapest, jul. 15. Hozatott a Ferencz József-rakpartra vasp. kb. 100 q, hajón kb. 450 q, összesen 550 q vegyes gyümölcs. A vásár élénk, a készlet nagyobb részben gyorsan elkelt. Nagybani árak: 1 q alma köz. 1000—2000, 1 q körte köz. 700—1800, 1 q fajcsereznye 1600—2000 kr, 1 q köz. 800—1600, 1 q fajmeggy 1300—2500, 1 q köz. 700—1100, 1 q kajszin baraczk 1600—2500, 1 kg. ribizli 18—30 krig. — A Hunyady-téri hetivásárra hoztak 12 kocsin mintegy 50 q cseresznyét és meggyet. Élénk forgalom mellett a következő árak jegyeztetnek: fajcsereznye 1 kg. 20—35 kr, 1 liter 14—20 kr, köz. 1 q 12—13 frt, 1 kg. 14—18, 1 liter 8—12, fajmeggy 1 kg. 20—30, 1 liter 12—20, köz. 1 q 7—12 frt, 1 kg. 8—12, 1 liter 5—8 kr. — Az ujb vásár-téri hetivásárra 13 kocsin kb. 39 q vegyes gyümölcsöt hoztak. Élénk forgalom mellett az árak a következők: fajcsereznye 1 puttony 130—160 kr. 1 kg. 21—30 kr, 1 liter 14—20 kr, köz. cseresznye 1 puttony 70—100 kr, 1 kg. 12—18 kr, 1 liter 8—12 kr, fajmeggy 1 puttony 150—170, 1 kosár 200—600, 1 kg. 21—32, 1 liter 14—24, köz. 1 puttony 60—130, 1 kosár 60—80, 1 kg. 10—20, 1 liter 5—10, ribizli 1 puttony 120—140, 1 kosár 80—130, 1 kg. 12—14, 1 liter 8—16 kr. kajszin baraczk 1 kosár 80—180, 100 db. 50—160, köz.

30. ábra.

hordóba, avagy nagy cserépfazékba s az egész állítassék oly helyre, hol a hőmérsék állandóan 30—35° C. — Hogy az edénybe légy és pizok ne kerüljön, vonjuk be azt felülről tüllszövettel. Ezen keverék 3—4 hétig kell, hogy a meleg helyen álljon, azután a felső egyharmada a folyadéknak már eczetté van érve és lefejtendő az edényből. Ekkor az edényt ismét fel lehet tölteni almamusttal s ismét 3—4 hétig a melegen hagyatik. — Ha nagyobb mennyiségű eczet készítése céloztatik, akkor már célszerű eczetképző hordót csináltatni, melynek alul egy rendes feneke van s efelett csapja, hogy az eczet le legyen fejtendő; felől a hordó felső feneke hiányzik; ehelyett 20 cm.-re alább egy lyukas fenék foglal helyet, amelynek lyukaiból egy-egy jó régi eczettel átázott bükkfa-gyaluforgács függ lefelé a hordóba. — Ezen hordóra töltetik már most először néhány liter jó boreczet s utána a már kiejedt almamust. Mindkét folyadék végig folyván a forgácsokon, 2—3 ujra felöntés és végig-

körte 1 puttony 80—150, 1 kg. 8—30, köz. alma 1 kosár 150—220, 100 db. 40—300, 1 kg. 8—24 kr.

Őszi gyümölcs vásár Budapesten. Az orsz. magyar gazdasági egyesület a földművelésügyi m. kir. ministerium támogatása s az orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos ellenőrzése mellett, f. évi őszzsel saját palotájában (Üllői-út, Köztelek) gyümölcs-vásárt fog rendezni, hogy így a finomabb őszi s főleg a téli gyümölcs eladása s jobb értékesítése körül a gazdaközönségnek kezére járhatson. A vásári szabályzat most készül s reméljük, hogy jövő számban azt egész terjedelmében közölhetjük. Olvasóink figyelmét már előre felhívjuk ezen, a termelők érdekében rendezendő intézményre.

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában a közhasznú kérdések és feleletek rovatában a birsalma sajt készítéséről szóló felelet végére értelemzavaró sajtóhiba csúszott be, a mennyiben eredetileg az iratott: »hogy ha valaki szép áttetsző színű sajtot óhajt nyerni, úgy azt meg kell *deríteni*, a mi részint *iszapolt kréta* lassankénti hozzákeverése és a főzésnél képződő hab leszűrése, részint ismét a holti gelatin oldatának hozzávegyítése által éretik el« — mit ezennel helyreigazítunk.

Üzleti közös tárcza.

Pályázat népiskolai kertészi állásra. Nagy-Kanizsa város közs. iskolaszéke 300 frt évi fizetés és a kert hasznélvezetével díjazott népisk. kertészi állásra pályázatot hirdet:

Folyamodóktól megkívánatik: a) a kertészet minden ágabani képzettséget igazoló okmány, b) szünetési, egészségi és honossági bizonyítvány.

A megválasztottnak kötelessége az iskolai kertet jó karban tartani és ott a tanulóknak április, május és június hónapokban heti 8 órában gyakorlati előadást tartani; miért is megkívánatik, hogy a folyamodó előadási képességgel és a magyar nyelvben tökéletes jártassággal bírjon. A kellőleg felszerelt kérvények f. évi aug. hó 20-ig a községi iskolaszék elnökéhez küldendők. Nagy-Kanizsán, 1893. július 14. Az elnökéég.

Pályázat egyleti kertészeti állásra. A beregmezei gazdasági egyesületnél üresedésbe jött kertész-vinczellér állásra 500 forint évi javadalom, lakás a kertben s a gyümölcsfa és amerikai szőlőiskola nyers jövedelmének 5%-ka mellett pályázat nyittatik, azon értesítéssel, hogy akik ezen állást elnyerni óhajtják, pályázati kérvényüket és okmányaikat ez évi augusztus 1-éig Stenczel Mihály egyesületi titkár úrhoz, Beregszászon, beadni szíveskedjenek. Az állás lehetőleg azonnal elfoglalandó; a véglegesítés azonban csakis egy évi alkalmaztatás után következhetik be. Beregszász, 1893. július 13. Hunyady Béla egyesületi elnök.

Állást keres. A budapesti vinczellérképezdét jó sikerrel végzett, jelenleg alkalmazásban levő fiatal ember, két évi gyakorlattal, — szőlő, pincze vagy faiskolakezelő állást keres; jeles szolgálati bizonyítvánnyal rendelkezik. Állását augusztus 15-én foglalhatná el. Czime megtudható szerkesztőségünkben. (E. J.)

Gyümölcsmagvakat keres vételre az orsz. gyümölcsészeti miniszteri biztos. Ajánlatok az ár megjelölésével hozzá intézendők. Keres pedig 2 mm. vadcséresznye-, 2 mm. sajmegegy-, 2 mm. dió-, 2 mm. mandola-, 2 mm. st.-Jullient-szilva-, 1 mm. Myrabolán-szilva-, 1 mm. vadkajszinmagot, továbbá fél mm. vadalma- és ugyanannyi vadkörtemagot.

Eladó amerikai szőlővesszők és oltványok. A székesfehérvári (volt állami) amerikai szőlőtelep árjegyzéke beküldetett. Ezen árjegyzékből látjuk, hogy a telepen az alanyfajokból és pedig a Riparia, Solonis, Vialla és Rupestrisből; — valamint a directe termőkből és pedig Jaquéz, Herbemont, York-Madeira, Othello, Canada és Noahból úgy sima, mint gyökeres vesszők ezerszámra kaphatók. — Ugyanitt kaphatók kész oltványok is 24 finom csemege-, és 13 borfajból. — Árjegyzéket az érdeklődőknek készséggel és díjtalanul küld a szőlőtelep vezetősége.

Eladó amerikai szőlőoltványok. Bethlenfalvi Faygel István Miskolczon (Lonovics utca 18. sz.) beküldte amerikai szőlőoltványainak név és árjegyzékét, melyet a venniszándékozónak is díjtalanul megküld. — Ezen árjegyzékből látjuk, miszerint 60 legfinomabb csemege és 11 borfajszőlőből vannak eladó oltványok. — A csemegefajok oltványa darabonként 15—20 kr., a borfajoké 12 kr. darabonként.

Szerkesztői üzenetek.

M. J. úrnak, Garamszög. P. S. úrnak, N.-Zerind. B. F. úrnak, Decs. K. F. úrnak, Halmos. G. E. úrnak, Munkács. Cs. J. úrnőnek, P.-Szt.-Mihály. F. S. úrnak, Jázova. A. S. úrnak, Vác. T. A. úrnak, Huszt. T. J. úrnak, Kerepes. E. J. úrnak, Nyitra. S. E. úrnak, Budapest. K. J. úrnak, K.-Vejke, Sz. J. úrnak, Huszt. S. J. úrnak, Csernátfalva. K. L. úrnak, Talpas. O. L. úrnak, T.-Némedi. G. A. úrnak, Vas-Simonyi. V. G. úrnak, M. Szigeth. F. Ö. úrnak, Dunakesz. B. P. úrnak, Kecskemét. Sz. J. úrnak, Tamáshát. Magánlevélben válaszoltunk.

T. főszolgabíró úrnak, Garam-Szent-Kereszt. N. J. úrnak, Ungvár. T. F. úrnak, Mura-Király. Áttettük a kiadóhivatalhoz.

Sz. Gy. úrnak, Esztergom. Levelezőlapon feleltünk, de az visszajött azzal, hogy »ismeretlen«, minek folytán csak most veheti válaszunkat lapunk illető helyén.

F. Gy. úrnak, J. A. Szent-György. A kérdéses cseresnye helyes neve: Lauermann, mely hasonneve a nagyhercegnő cseresnyének. Tessék tehát ez utóbbi név alatt terjeszteni. A nyári baraczk nevét nem sikerült »kisütnünk« még az illető árjegyzékéből sem; mert ott is egy monstrum fordul elő, melyet csak a tudatlanság volt képes ennyire elferdíteni. A többi kérdésre lapunk illető helyén találja meg a feleletet.

F. V. úrnak, Báth. N. F. úrnak, D.-Kados. B. L. úrnőnek, Csaba. F. J. úrnak, Budurásza. U. L. úrnak, Berő. J. B. úrnak, Fancsika. Sz. L. úrnak, H.-Hadháza. B. kérdéseikre lapunk mai számában válaszoltunk.

B. T. F. úrnak, N.-Kőrös. Magánlevélben adtuk meg a kívánt választ.

W. M. úrnak, Temes-Kubin. St. A. úrnak, B.-Csaba. K. V. úrnak, Orosháza. A jövő számban.

St. M. úrnak, Beregszász. N. J. úrnak, N.-Kanizsa. A községi és egyleti pályázati hirdetések lapunkban díjmentesek. — Mai számunkban hoztuk.

M. K. úrnak, Székesfehérvár. L. B. úrnak, Szabolcsbányatelep. A kérdezett illeték már elküldetett.